

CSALÁDBAN MARAD

digitális családfakutató folyóirat

2009

Vágsellye

Családban marad - digitális családfakutató folyóirat

I. évf. 1. szám

megjelent: 2009-ben 30 példányban, 34 oldalon, 3 melléklettel és 1 képpel

A címlapon látható rajz Nemespann 1844-es pecsétnyomójának lenyomatát ábrázolja

szerkesztők:

Tamás Ida – dr. Csuti Elemér Gábor – Csuthy András

Tartalom

Előszó	3
Bevezető	4
Ajánlás	5
Rövid elemzések	
A nemespanni Csuthy ág a 18. század első felében	6
Forráskutatás	
A nebojszai és gányi Csuty család fondja	10
Források	
A párkányi csatában elesett nemespanni predialisták névsora	13
Adalékok Nemespann pecsét történetéhez – 1845 Valácsik Mihály folyamodványa és a nemespanni közbirtokosság bizonyítványa fizetésének ügyében	15
A nemespanni kétségtelen nemesek vizsgálati jegye 1844-ből	19
Adatok a nemespanni Varsányi és a nyitrai Szakállos család rokoni kapcsolatához – 1739 Mihály János tanúvallomása	26
Adatok a Csiffáry család történetéhez I. – 1620 Ciffari István a verebélyi szék alispánja	29
Adatok a Pallya család történetéhez I. – 160x Palya András záloglevele	31
Névmutató és helynévmutató	33
Inhalt	34
Obsah	34

minden jog fenntartva

Előszó

A hosszú évek családfakutatása, melyet ma már közös erővel végzünk, bár láthatóak kisebb sikerek, mégsem vezettek eddig végső eredményre. Ezen kutatás azonban nem szabad hogy öncélú legyen, a befektetett energiát belátható időn belül vissza kell forgatni, a genealógia mint tudomány épülésére.

Ezért (is) indítottuk el ezen évben fő kutatási területünk a Csút községekből eredeztethető családok közös weboldalát (www.csuthy.sk). Mivel azonban a végső cél, egy vagy több terjedelmes publikáció megjelentetése a témában, bőséges forrásanyag leközlésével és elemzésével még hosszú éveket vehet igénybe, ezért ott csak rövid összefoglalókat, a témától eltérő forrásanyagokat kívánunk közölni. Hogy mindez ne vesszen kárba és újabb összefoglalások megírására is ösztönözzön, szeretnénk a weboldalon bemutatott anyagokat nyomtatásban és digitális formában is rendszeres időközönként megjelentetni.

Bár a közölt anyagok csak töredékei a kutatott információhalmaznak és az összefoglalók nem térnek ki minden részletre, mégis törekszünk arra hogy e folyóirat megfeleljen a tudomány támasztotta igényességnek is. A jövőben nem zárkozunk el mások cikkeinek közlésétől sem, sőt mi magunk is szeretnénk a témához szorosan nem kapcsolódó forrásanyagokat közölni (helytörténettel, más családokkal kapcsolatos adatok). Nagyobb lélegzetvételi forrásmunkák, amennyiben érdemesnek találják e folyóiratot a célra, supplementumként is közreadhatóak. Más helyütt, idegen nyelvű tudományos szaklapokban megjelent cikkek magyar fordításait (esetleg kézíratait) is szeretnénk közreadni. Szintén elképzelhető többnyelvű változat, ill. genealógiai munkák recenziója is. Az egyes számok digitális változatait a weboldalon is elérhetővé tesszük.

Reméljük, hogy a folyóiratot véletlenül kezébe vevő egyszeri olvasó és a tudományos munkatársak egyaránt találnak maguknak hasznos, ill. érdekes részeket.

Köszönettel a szerkesztők

Bevezető

A folyóirat szerkesztőiként örülünk, hogy szerény nyomtatványunk a kedves olvasók érdeklődésére méltatott. Csupán remélni tudjuk, hogy a következő oldalakat haszonnal forgatják majd és az esetleges jövőbeni számok megjelentetésével is számíthatunk kitüntetett figyelmükre.

Magunk több éve, ill. évtizede foglalkozunk felmenőink családjainak eredetével. Ezen hosszú kutatás során felgyülemlett forrásanyag feldolgozását végső célul kitűzve ötlött eszünkbe a gondolat, e folyóirat, mint “melléktermék” megjelentetése.

Terveink szerint minden egyes szám több részre oszlik majd. Ezek a következők lesznek: Rövid elemzések, melyekben az egyes családok ágainak szűkre szabott bemutatására vállalkozunk. Tanulmányok, mely részben a hosszabb lélegzetvételű cikkek kapnak majd helyet. Forráskutatás, melyben az egyes levéltárakat, fondokat és műemlékeket kívánjuk bemutatni és Források, melyekben az egyes iratok és egyéb forrásul szolgáló eszközök leírását és tartalmát adjuk. Ezen utóbbin belül szeretnénk majd elindítani a Családi legendák sorozatot, melyben a családtagok által elbeszélte egyelőre nem megalapozott “legendákat”, vicces és egyéb történeteket szeretnénk közölni, ezzel is bővítve a lehetséges forrásaink körét.

Más sorozatok indítását is tervezzük, mint ahogy az ezen első szám alapján is nyilvánvaló, azonban nem óhajtunk előre inni a medve bőrére, sem nem lelőni ezzel a poént, ezért a cikkek elkészültéig talonban maradnak.

Végezetül köszönetünket szeretnénk kifejezni a Nyitraivánkai Levéltár (Ministerstvo vnútra SR - Štátny archív v Nitre) munkatársainak a segítőkészségükért és a rengeteg tanácsért a kutatásaink során. Mint az látható ezen első szám nagyrészt ezen levéltár gazdag forrásanyagán alapszik, ezért az ő munkájuk és hozzáértésük nélkül csonkán maradt volna. Szintén szeretnénk megköszönni Pfeuffer Ágnesnek és Buday Péternek a segítségüket, ill. mindazoknak akiket pillanatnyi elmezavarunkban esetleg kifelejtettünk.

Reméljük hogy a tartalom és a forma egyaránt elnyeri tetszésüket.

Ajánlás

kedves Csuti Borbála Vincenciának

Rövid elemzések

A nemespanni Csuthy ág a 18. század első felében

A nemespanni Csuthy család az Esztergomi érsekség, verebélyi és szentgyörgyi székének egyik predialista családja¹. Ebből adódóan Nemespann többi családjához hasonlóan katolikus vallású. Ezen ág 1699-ben kapott Kollonich Lipót érsektől adományt 3 kuriális telekre².

Az adományozott Cs. János azonban fia Ferenc nevére iratta az okmányt, feltehetően anyagi megfontolásból, ahogy ezt Csészár István későbbi 1732-ből származó tanúvallomása alapján is feltételezhetjük³. Ezt a momentumot többször is felemlítették és visszatérő eleme egyes a családot érintő birtokügyi iratoknak, mivel 5 fia közül 3 (Ferenc, István és György) kor szerint megosztott a birtokon⁴. Ifjabb János Zsitvagyarmaton próbált boldogulni, családot alapított, ám fiatalon elhunyt, valószínűleg még az örökség szétosztása előtt⁵. Az ötödik fiú Márton tanulmányai végeztével katonának állt és kikerült a kutatás látóköréből⁶. 1742-ben megindul Bezdán (Vajdaság, korábban Bács vm.) betelepítése, ahova a legkisebb fiú György el is költözhetett⁷, így ő is kikerült a felvidéki kutatás látómezejéből.

¹ **Ozorai** 1887, 120; **Ethey** XVI, 188-189; **Hunka/ Mácsay** 1999, 16 az összeírás körülbelül a 18. század végén keletkezhetett.

² **PLE**, Protocollum L Kollonich, 116-117 1699. aug. 1. Felső Osztály; 169-172 1699. aug. 10. Közép Osztály; 176-179 1699. aug. 9. Alsó Osztály; Residua Fragmenta iratkönyv (**MV SR - ŠA Nitra**, fond Stolica arcibis-kupských predialistov vo Vrábľoch (1186) 1620 - 1851 – továbbiakban csak SAP, jelöletlen doboz 1698-1700), ill. több másolatban (például **SAP**, 03a. doboz/ acta 111/ No. 7; 39. doboz/ acta 1465; 72. doboz/ 2. fas./ No. 78; fond **Sántó** (Szántó) z Pane, 1623 – 1854, 1. doboz/ No. 34; stb.). A közös adomány több más családot is adományoz egyszerre a faluban. A közeljövőben tervezzük a többi adományozott család 18. század eleji történetét is feldolgozni, mellékelve az adományok szövegét is. Lásd **Csuthy** é. n.

³ “...hanem hallotta akkorib, hogy beszellyették eligh ugy mond minden familiabul edgyet föll tenni, mert mennél többet föll tennének annál töb kölcségh volna.” (**SAP**, 42. doboz/ No. 318). Ezen kívül feltételezhetnénk, hogy az adományozáskor nem élt más fia és ezért sem a maga nevére iratta, ám valószínűbb hogy csak a legidősebb testvér nevét inzerálták, mégis számunkra elég merész megoldásnak tűnik.

⁴ Lásd például Csuthy Márton 1752 nov. 9-én kelt elismerését az osztózásról (másolatban: **SAP**, 39. doboz/ acta 1465; 75. doboz/ fasc. 12; stb.). Hasonló történt a dicskei Komáromy család esetében is az 1700-as adományt követően 1703-ban (**SAP**, 72. doboz/ fas. 2/ No. 80).

⁵ A rá vonatkozó adatokat lásd alább.

⁶ Lásd például Balogh Mihály tanúvallomását 1771-ből (**SAP**, 40. doboz/ No. 78).

⁷ Érveink: A falu betelepítésével egybe vág egy 1743-as keltezésű irat (**SAP**, 39. doboz/ acta 1465), melyben 20 évre zálogosítja el nemespanni földjeit bátyjának Istvánnak. Anyakönyvi adatok 1742-ig állnak rendelkezésünkre vele kapcsolatban. Nyitra vm. kongregációs iratai közt volt egy jelenleg felkutatathatlan irat, melyben egy Bács vm.-i Cs.

Egyes elszórt anyakönyvi adatok arra utalnak, hogy röviddel az adomány előtt⁸ már megtelepedett a család a faluban, azonban az ügyben egyelőre nincs bizonyosság, mivel a beköltözés időpontjára csak a korábbi források (pl. török adóösszeírások⁹) számunkra negatív eredményű tudósításaiból lehet következtetni. Ez a török kiűzése utáni kor a rendezés és a reformok időszaka. A faluban korábbi érseki adományokról egyelőre csak a Szánthó¹⁰, Kristóff és Ferenczy¹¹ családok esetében van tudomásunk, ill. a valószínűleg férfiágon kihalt nemespanni Török család esetében feltételezhetjük ezt. Bár a faluban tett korábbi érseki adományok még további kutatást igényelnek, egyelőre nincs okunk számolni a Csuthy család esetleges korábbi felbukkanásával a verebélyi predialisták között. A többi helyben lakó család korai helyzetéről (például a török adóösszeírások alapján) egyelőre kevés információval rendelkezünk.

Cs. János származása sem tisztázott. Egy későbbi keltezetlen irat tanúbizonyosága szerint Gymessy Ferencnél szolgált 17 éven át egy ilyen nevű személy¹². Ezen Gymessy Ferenc valószínűleg azonos lehet valamelyik Lehotkagyarmaton (Zsitva-) élő Ferencsel, aki szerepel az 1664-es újvári ejálet török adóösszeírásában, ill. a 17. század végi vizitációban szereplő személlyel¹³. János egy 1727-es perben is szerepel mint 28 éves szigetgyarmati lakos¹⁴. Ezen adatok alapján és mivel nincs utalásunk vagy okunk másikat feltételezni a környéken, az adományszerző János (az anyakönyv tanúsága szerint) 1700-ban született fiával azonosítottuk. A töredékes adatok szerint ezen ifj. János halála után felesége Veres Erzsébet is 1730-ban Zsitvagyarmatra ment férjhez Huszár Jánoshoz, aki viszont még az év végén elhunyt. Az özvegy és árvája további sorsára csak

György nemesi bizonyítványt (igazolást) kér (MV SR - ŠA Nitra, ŽN kongr. spisý, Index ku kongregačným spisom: "XXVI:6751 Bács vármegyei Csúthy György folyamodása – nemesi bizonyítvány iránt"), ill. vannak utalások miszerint egy Cs. ág a délvidéken is élt, ill. később kivándorolhatott az Egyesült Államokba (Csuti Elemér szíves szóbeli közlése, ezúton is köszönetünket szeretnénk kifejezni). Az ügyben Bács vármegye kongregációs iratai és további Bezdánál kapcsolatos források adhatnának felvilágosítást.

⁸ Cs. János gyermekeinek születésére 1693-tól vannak adataink.

⁹ Fekete 1943, 65-66 No. 94; Blaskovics 1993, 282.

¹⁰ A korábbi birtokos családok közel teljes számú meghatározásához további levéltári kutatás szükséges az esztergomi Primási Levéltár anyagában; Sántó, inventár.

¹¹ Nagy IV, 155-156; Kempelen III, 23; IV, 105; Szluha 2003 I, 377-378.

¹² Lásd Csuthy János panaszát (SAP, 81. doboz/ No. 22).

¹³ Residua Fragmenta iratkönyv (lásd 2. jegyzet).

¹⁴ "Qvintus Testis Joannes Csuty comorans in possione Szigeth Gyarmath annor circiter 28" (SAP, 42. doboz/ No. 419a).

néhány peranyag utal¹⁵. (Zsitva)Gyarmaton elszórtan felbukkannak a család más képviselői is¹⁶. Elsősorban területi szempontból kézenfekvő lenne a korábbi Nyitra vármegyei ágak kutatása¹⁷, vagy a predialisták kezdeti időszakának alapos feldolgozása és előéletüknek felderítése.

A nemespanniak 1699-es közös adománylevelének másolatai a Kollonich Protocollumban és a Residua Fragmenta iratkönyvben is megtalálható¹⁸. Külön személyre szóló adományleveleket nem valószínűsítünk, mégha a korábbi gyakorlat ez is lehetett¹⁹, csupán egyes későbbi perek (más családok adományaival kapcsolatban is) másolatai utalnak rá. A család történetének kutatására gazdag levéltári forrás használható, ennek ellenére sem címerük, sem pecsétjük nem ismert és elképzelhető hogy prediális (kis)nemesek lévén nem is rendelkeztek velük. Pontos, teljes és megbízható családfalevezetésük még várat magára. Most annak csak egy részletét közöljük (I. melléklet).

Források:

PLE – Prímási Levéltár Esztergom

Ministerstvo vnútra SR – Štátny archív v Nitre (Nyitraivánkai Állami Levéltár)

fond SAP – Stolica arcibiskupských predialistov (Érseki predialisták széke)

fond Sántó – Sántó (Szántó) z Pane (nemespanni Szánthó család)

matriky (anyakönyvek)

¹⁵ Lásd például Huszár János végrendeletét 1730-ból, melyben említenek egy Cs. Istvánnét is, aki viszont a korai keltezés miatt véleményünk szerint nem az árva, hanem a sógor felesége lehetett (SAP, 81. doboz/ No. 9), ill. további iratokat (SAP, 81. doboz/ No. 14 és 15).

¹⁶ Cs. Zsuzsanna Nagy Pálné (30 éves) tanúvallomása, keltezetlen irat, valószínűleg Zsitvagyarmaton lakott (SAP, 42. doboz/ No. 316). Szintén szerepel a már említett tanúvallomásban 1727-ben (SAP, 42. doboz/ No. 419b). Ezen kívül egy Cs. Anna Hegedűs (?) Mihálynéről (1718) van tudomásunk a nagycétényi anyakönyvek révén, akit eleddig nem sikerült beillesztenünk a leszámazási táblába.

¹⁷ Korábban Nyitra vm.-ben adószedőkként, ill. más birtokügyekben szerepelnek Cs. családbeliek. Megemlítendő még Csuti Anna, néhai Tar Andrásné aki 1686-ban fiával Ahán lakott (SAP, 75. doboz/ fasc. 5). Egyelőre ellenőrizetlenül maradt azon adatunk, amely szerint Cs. Borbála 1734-ben Ohajon hunyt el.

¹⁸ Lásd 2. jegyzet.

¹⁹ “haném vallja hogy hallotta hogy mindénikjnek volt igassagha és örökös lévelé az praéspécificalt Famjliak közül” (SAP, 40. doboz/ No. 12 1698 Huszár Mihály tanúvallomása a dicskei compossessorok birtoklásáról)

kongregačné zápisnice (közgyűlési jegyzőkönyvek)

kongregačné spisy (közgyűlési iratok)

Felhasznált irodalom:

Blaskovics, J. 1993: Az újvári ejálet török adóösszeírásai. Pozsony.

Csuthy, A. é. n.: Érseki adományok Nemespannra 1699-ben és az adományozott családok. Kézirat.

Ethey, Gy. 1941-1942: A verebélyi érseki nemesi szék, Magyar Családtörténeti Szemle.

Fekete, L. 1943: Az esztergomi szandzsák 1570. évi adóösszeírása. Budapest.

Hunka, J. – Mácsay, O. 1999: Paňa - 760 rokov 1239-1999. Nitra.

Kempelen, B. 1911-1932: Magyar nemes családok I-XI. Budapest.

Nagy, I. 1857-1868: Magyarország családai címerekkel és nemzékrendi táblákkal I-XII. Pest.

Szluha, M. 2003: Nyitra vármegye nemes családai I-II. Martonvásár.

Ozorai, J. 1887: Az egyházi vagy praediális nemesek és birtokuk. Esztergom.

Forráskutatás

A nebojszai és gányi Csuty család fondja²⁰

A Nyitraivánkai állami levéltárban található családi fond a nebojszai Csuty család iratait foglalja magában. Ezen iratok valószínűleg a 19. század 2. felében, pontosabban 1852²¹ (a legkésőbbi irat dátuma) után, kerülhettek Trencsén Vármegye Levéltárába. 1958-ban időrend szerint 4 dossziéba válogatták szét. Az 1962-es leltározás során részben feldolgozták és bővítették a szétválogatás kritériumait, valamint szlovák nyelvű segédletet mellékeltek hozzá²². Ebben 27 szlovák nyelvű irat rövid leírását is közölték.

A fond birtokjogi, genealógiai és egyéb adatokkal szolgál ezen család képviselőivel kapcsolatban. Felhasználható ezen kívül az átfogott időszak regionális gazdasági és szociális viszonyainak vizsgálatára, valamint a szlovák, latin és magyar nyelv nyelvtörténeti feldolgozásához. Többek között olyan kordokumentumokat is tartalmaz, mint napló feljegyzések, gyászbeszéd, birtokösszeírás valamint levelezés. Előfordul olyan dokumentum is amelyet egyelőre nem tudunk a családhoz kötni, talán a korábbi leltározások során keveredhetett az anyaghoz. Ezen kívül más ágak családtagjainak iratai is felbukkannak (4-06 ill. 7-66), melyek a más vármegyékben folyó pereskedések idején felvett kétoldalú kapcsolatokról tanúskodnak.

A 9 dosszié összesen 221 vagy 222 iratot tartalmaz, számozástól függően. Egyes dokumentumok restauráltak, mások nagy mértékben sérültek, az egyik restaurált irat (2-04) pedig olvashatatlan.

A köznemesi család eredetileg a Fejér megyei Felcsútról származik. A pontos leszármazásuk az ismert felcsúti ágakról nem ismert, csupán annyit tudhatunk meg Csuty Pál gyászbeszédéből (9-02) hogy öregapja, ugyancsak Pál, ott hivatalt viselt. Buda 1541-es elestével, elhagyta otthonát és két fiával Gáspárral és Benedekkel Nebojszán telepedett

²⁰ Az ismertető megtalálható a Nyitraivánkai Állami Levéltárban is "A nebojszai Csuty család 1574-1852 - Rod Csuty z Nebojsi 1574-1852" címen, magyar és szlovák nyelven. A fond jelzete: **MV SR - ŠA Nitra**, L. Rody a panstvá: I. Rody, 459. Čuty (Csuty) z Gáňa.

²¹ Korábban az egyik irat (1-19) alapján tévesen 1876-t adtuk meg.

²² **Fojtik** 1962.

le²³. Minden bizonnyal ide felesége, Borsy Márta révén kerülhettek, a Borsyak ugyanis Galántán, Gányban és Kajalon szereztek birtokokat²⁴. Benedek 1600-ban zálogjog útján szerez birtokot Gányban.

A fond a továbbiakban egyenes ági leszármazókként Pál (1604-1694, Návoly), Gáspár (1665-1714 előtt, Návoly), György (1696-1756, Návoly és Nemesnebojsza), Miklós (†1799 előtt, Gány), József (1769-1831, Gány), valamint özv. Csuty Gáspárné²⁵ Glauer Mária és fia vagy sógóra János iratait tartalmazzák.

Klobusiczky Dániel (7-03 és 05) és mások elszórt leveleiből a család többi tagjáról is tudomást szerzünk.

Birtokaik voltak Csehberéken, Galántán, Gányon, Návolyon, Nemeskajalon, Nemesnebojszán és valószínűleg más helyeken is.

E család tagjai közül többen is hivatalt viseltek. Maga Pál ezen ág őse még Fejér megyében viselt tisztséget. Fia Benedek főszolgabíró és később alispán Pozsony vármegyében. Másik fia Gáspár állítólag azonos azzal aki Bethlen Gábor erdélyi fejedelemnél szolgált változatos életútja végén²⁶. Benedek 2. házasságából született fia Pál hosszú élete során szintén több hivatalt töltött be. Többek között Illyésházy Gáspár és utódai udvarának igazgatója, valamint Lednic várának kapitánya²⁷, végül Nyitra vármegyében szolgabíró. Az ő fia Gáspár betöltött tisztségeire sajnos nincs utalás, unokája György azonban 35 éven át²⁸ szintén Nyitra vármegyei szolgabíró²⁹. György fia Miklós Pozsony vármegye táblabírája, unokája József szintén táblabíró, az ő fia Gáspár³⁰ pedig váltóügyvéd. A család további leszármazása bizonytalan. Nyitra megyei nemesi összeírások, anyakönyvi adatok és egyéb iratok alapján János (és talán Karola) révén

²³ Pongrácz a kol. 2004, 104.

²⁴ Novák, V. 1993; 1997, 10, 13; Házi 2000, 419.

²⁵ Minden bizonnyal ezen Gáspár ajándéka lehetett a Paúr Iván (1853, 72) által megjelentetett török kori levél.

²⁶ Novák, J. 1980, 76-77; Életrajzát már több szerző is közölte vázlatosan, a jövőben megpróbálunk majd teljesebb képet adni róla.

²⁷ Lásd a 22. és 23. jegyzetet.

²⁸ NŽ kongregačné spisy IX/2358.

²⁹ Nagy 1864; Erre a műre Erik Kližan Úr hívta fel a figyelmünket, amiért hálás köszönetünk illeti.

³⁰ Róla már azt is tudni lehet, hogy előbb Nagyszombatban tanult, majd a Pozsonyi Királyi Akadémián végezte kétéves jogi tanulmányait 1839-40-ben (Novák 2008, 154-155).

valószínűleg rokonságba kerülnek az Ivánkán élő Ernyei család egyik ágával³¹. Feltételezésünk szerint János fia Zsigmond lehetett azon pénzügyi számvizsgáló, akinek neje Erményi Karola 1908-ban Trencsénben hunyt el³². Valószínű hogy tőle vagy férjétől kerülhettek az iratok Trencsén Vármegye Levéltárába.

A fond iratain több pecsétnyomó lenyomata megtalálható. Egyik címervariánsukat Jozef Novák közölte³³, a másik pedig a galántai Balogh család címerével azonos³⁴.

A dokumentumok feldolgozás alatt vannak, későbbi közlés céljára több iratot szöveghűen legépeltünk. Az iratokból megismert leszármazást (II. melléklet) és a leltárt (ha elkészül) mellékeljük. A család további kapcsolatairól és tagjairól érdeklődők kérem értesítsenek.

Felhasznált irodalom:

Fojtík, J. 1962: Csuty z Gáňa a z Navojoviec 1574-1852 – inventár. Nitra.

Házi, J. 2000: Pozsony vármegye középkori földrajza. Pozsony.

Nagy, J. 1864: Nyitra megye helyirása. Komárom.

Novák, J. 1980: Rodové erby na Slovensku I. Martin.

Novák, V. 1993: Gáň v období 1113-1914, in: Gáň 1113-1993. Galanta, 6-11.

Novák, V. 1997: Nemeskajal története az első írásos emléktől 1848-ig,

in: **Pukkai, L.** (szerk.): Kajal – Nemeskajal. Nitra, 6-22.

ifj. **Novák, V.** 2008: A mátyusföldi diákok jegyzéke (1776-1848).

Archivum Sala IV, 146-181.

Paúr, I. 1853: A török világból, Budapesti Hírlap 1853/ 15.

Pongrácz a kol. 2004: Šlachta Bratislavskej stolice. Bratislava.

³¹ Lásd például 6. fas./ 10 Csúthy János és Ernyei Anna 1832-es házasságkötése; 7. fas./ 51-53 Ernyeiek levelei; Gányi anyakönyv 1839. május 7. Zsigmond János keresztelője.

³² **OSzK** gyászjelentésgyűjtemény.

³³ Lásd a 26. jegyzetet.

³⁴ **Pongrácz a kol.** 2004, 104-105.

Források

A párkányi csatában elesett nemespanni predialisták névsora³⁵

A nagy jelentőségű, de hadászati szempontból teljes egészében, kihasználatlanul maradt párkányi csatában (1683. október 7-9.), Sobieski lengyel és Lotharingiai Károly szövetséges hadai mellett “Bécs megmentője”, Szelepcsényi György prímás és esztergomi érsek predialista bandériumai is részt vettek. Feltételezhetően Lotharingiai Károly vezénylete, akinek hadereje (Sobieskién túl) körülbelül 20 ezer főre tehető³⁶, de saját zászlók és kapitányok alatt szolgáltak.

A csatában részt vevő érseki bandériumok nagyságáról egyelőre nem rendelkezünk pontos adatokkal. A későbbi kutatáshoz kívánunk kiegészítő adatokkal szolgálni, melyek a nemespanni származású predialisták számáról tudósítanak. Ezen személyek számát (24) alapul véve az egész verebélyi szék csapatának tényleges számát nagyjából 120-150 főre becsülhetjük, járások szerint három századra osztva³⁷. A maradék három szék által kiállított csapatok számának becslésére kiinduló források hiányában nem vállalkozunk.

Valószínű, hogy ezen véradó nagy vesztesége volt a falu lakosságának, hiszen az alig húsz évvel korábbi török adóösszeírás³⁸ szerint csupán 46 fejadófizető személy élt itt. Ehhez mérten kaphattak később 1699-ben Kollonich Lipót érsektől az örökösök és esetleg egyéb szolgálataik fejében³⁹ az arra érdemes személyek adományt a kuriális telkekre.

³⁵ E forrás megjelentetésével szeretnénk tiszteletünket kifejezni a faluból származó hősök emléke előtt, Nemespann első fennmaradt írásos említésének 770. évfordulójának alkalmából. A névsor jelzete: **MV SR - ŠA Nitra**, fond Stolica Arcibiskupských Predialistov (**SAP**), Residua Fragmenta

³⁶ **Csorba** 2004, 28.

³⁷ A prediális falvak számából és későbbi nagyságából (értsd nemeseinek számából) kiindulva, bár az 1498. évi XX. tc. szerint: “Az esztergomi érsek két bandériumot tartozik kiállítani”, melyben Ethey Gyula szerint kb. 800 lovasnak kellene szolgálnia (**Ethey** 1941, II/128, 131).

³⁸ **Blaskovics** 1993, 282-283.

³⁹ Megjegyezzük, hogy az adomány feltételeiről és pontos megszerzéséről szóló valamiféle jegyzőkönyvekről nincs egyelőre tudomásunk. Annyi bizonyos csupán hogy az adományért és/vagy az ügyintézés költségeiért a hivatalokban fizetniük kellett.

Felhasznált irodalom:

Blaskovics, J. 1993: Az újvári ejálet török adóösszeírásai. Pozsony.

Csorba, Cs. 2004: A párkányi csata,

in: A párkányi csata 320. évfordulója. Párkány, 24-30.

Ethey, Gy. 1941-1942: A verebélyi érseki nemesi szék,

Magyar Családtörténeti Szemle.

-irat kezdete-

I.

Panyi Praedialisták közül

Párkány alatt ezek veszték.

Bányi György

Kristoff Ferencz

Farkas Istuán

Czéten Istuán

Janos Déak Jakab

Varga János

Balog Istuán

Varga Albert

Babós Istuán

Bacskad András

Szabó Istuán

Szabó Ferencz

Szúcs Istuán

Csizmagyia György

Varsanyi Mihál

[Balla] János

Czérebu Péter

Szabó András

In toto 18 el veszet

Nem tértek vissza, csak haton azon
harczrul.

Adalékok Nemespann pecsétörténetéhez – 1845 Valácsik Mihály folyamodványa és a nemespanni közbirtokosság bizonyítványa fizetésének ügyében⁴⁰

Az iratok a határőrző Valácsik fizetésével kapcsolatosak, azonban nem ezért, hanem szfragisztikai szempontból érdemelnek említést. A nemespanni közbirtokosság által kiállított bizonyítványon szerepel ugyanis a falu eddig ismert második legrégebbi pecsétjének lenyomata, melyen az egykori pecsétnyomót keltező évszám is szerepel⁴¹.

A ma használatos hivatalos címer előzményének tekinthető vörös viaszpecséten (rajzát lásd a címlapon) fényes napkorong alatt egy repülő madáralak, mellette szőlőtőke, három fürt szőlővel, legalul pedig magas rovátkolt hármashalom és minden bizonnyal három búzakaralász látható. A madarat a hivatalos címerleírásban sasként azonosítják⁴². Szintén ragadozómadár (sasforma vagy sólyomféle), bár más formában található a legrégebbi ismert pecséten is, azonban más egyéb nem. A madáralak eredete egyelőre nem ismert, hiszen nem tudjuk mikortól volt használatos ezen első (?) pecsét, ill. hogy volt-e annak előzménye. Az itt élt főként predialista családok címerei, feltéve hogy rendelkeztek velük, sem ismeretesek teljes egészében. Az első fennmaradt írásos

⁴⁰ **MV SR – ŠA NR**, SAP, 15b. doboz/ 9. irat (korábbi jelzete: 6K 22. 9. 1845/ 9). A pecsét rajzát Mgr. Buday Péter készítette. Köszönetet mondunk a Nyitraivánkai Levéltár munkatársainak a szíves segítségükért.

⁴¹ Az első ismert pecsétlenyomat egy 1791-ben kiállított iraton szerepel, mely az esztergomi Prímási Levéltárban található. Az ezidáig közöletlen rajzát egy jövőbeni összefoglaló tanulmány keretében kívánjuk elemezni. Sajnos a falu pecsétörténetével a szakma eddig nem foglalkozott behatóan, s címerének leírása is kimaradt az összefoglaló munkákból. Korábbi pecsétnyomók meglétéről sincs tudomásunk.

⁴² “V modrom štite nad vpravo ustupujúcim, zdola dvoma zlatými ratolesťami ovenčeným strieborným trojvrším vpravo nahor vzlietajúci strieborný prirodzený orol v zlatej zbroji” (**Kartous/Vrteľ** 2005, 170-171 P-82/1996 19. század eleji pecsét alapján); **Hunka/Mácsay** 1999, 18 Az újabb kutatások fényében azonban a falu történetét tárgyaló részben az önkormányzatiságra vonatkozó következtetések elhibáztak. Ezen forrás szerint a címer egy 1883-as keltezésű iraton szereplő pecsét nyomán készült.

említésre (1239) való hivatkozás⁴³ bár kézenfekvő lenne, mégsem fogadható el fenntartások nélkül. A további “atribútumok” egyszerű utalások a terület jellegére és gazdagságára, hiszen ezen a dimbes-dombos vidéken régi hagyománya van a szőlő- és gabonatermesztésnek⁴⁴.

A pecsét körirata: NEMES PANN HELSEG PECSÉTJE · 1844 ·. A (nemesi) falvak akkor igényelték önrendelkezésük ilyenforma kifejezését, amikor régi vagy új jogait kívánták érvényesíteni. Ez általában háborúk vagy más zűrzavaros idők utáni visszatelepülésekkor történtek, amikor régi dokumentumok tűntek el és kiváltságaik veszélybe kerültek. Mivel a napóleoni háborúk óta viszonylag békés időszak uralkodott, ezért ez az eshetőség kevésbé valószínű. Az újabb pecsét elkészítése tehát vagy azt jelezheti hogy a falu korábbi pecsétnyomója elveszett, vagy egyszerűen lecserélték a (reform)kor igényeinek megfelelő újabbra, melyre az 1844-es országgyűlés és az ott elért eredmények (a magyar nyelv hivatalos államnyelvvé nyilvánítása) szolgáltathattak okot.

A kérdések tisztázására reményeink szerint további források felkutatása majd kielégítő választ adhat.

Felhasznált irodalom:

Hunka, J. – Mácsay, O. 1999: Paňa - 760 rokov 1239-1999. Nitra.

Kartous, P. – Vrteľ, L. 2005: Heraldický register Slovenskej republiky IV.

Martin.

Marsina, R. (Ed.) 1987: Codex diplomaticus et epistolaris Slovaciae II.

Bratislaviae.

-az irat kezdete-

⁴³ “...et nostro quosdam terras seu possessiones nostras cum suis servitoribus condicionariis, retiferis scilicet et falconariis perpetuo et irrevocabiliter archiepiscopo et archiepiscopatu Strigoniensi, videlicet Poonh iuxta villam Chethen in comitatu Nitriensi...” (**Marsina** 1987, 40/ 35-37).

⁴⁴ Lásd a korábbi összeírásokat, főként az 1664-es török adóösszeírást.

Alább irattak bizonyítottuk, hogy az Pani Határ
bán livő Határ őrző Valásik Mihály, aki
egisz Esztendei füzetisit Kivánván, de mivel
tsak három fertál Esztendött az betegsige
miat szolgált, mi tsak úgy Pani [birtokosok]
tsak három fertál Esztendőre [Kötessek] va-
gyunk füzetni bizonyítottuk. Költ Panon
21 sept 1845 Esz.

(P) Szánthó Janos mp Nemes Pan
Helség Köz bértokosság Hadnagy
Szabo Janos mp
Szabo Miklos mp
Hamar Gaspar mp
Hamar Istvany mp
Szantho Imre mp

-második irat kezdete-

Tekéntetes Karok és Rendek!

Folyamodásom által alázatosan Könyörgöm a Tekintetes
Karok és Rendek Kegyessége előtt azon okból,
hogy még 1843ki Évben én mind Nemes Pann Hely-
ség Esztendős határ Csóssze lévén azon Eszten
dei hátra lévő illetményemet, - ugy mind 112/32 Mécz
Iletemet, valamint 8: [Vflor] tévő Penzbeli fizetesemet
Mindekkoráig semmi módon ki nem Kaphatván noha már
Mindeneket elkövettem azon hátra lévő fizetésem miat, még
csak [Hles] Járásbeli Fő Bíró Úrnakis Folyamodásomat
Nyujtottam, de mind haszontalan Mozdulásom, e szerint

igaz Magyar Mondás az, hogy a szegényt még az Ággis huzza,
eszerint lévén énis csak a Tekéntetes Karoknál és Rendek-
nél liendő reménység táplál, Ugy remélyem, hogy azon
hátra lévőseget meg erdemeltem annális inkább mivel
a Helység szolgálattya Mellett tellyes iulemet szeren-
csétlené tettem, mert annyira elverték a Panyi Ns
Urak, hogy még ma sem hagyott el a Nehéz Nyavala-
Akiis Kegyességeben ajánlott tisztelettel Mara-
dok. –

A Tekéntetes Karoknak 's Rendeknek

Alázatos Szégény Szolgájok
Valácsik Mihály
Panyi Lakós.

-második oldal-

B 218

A bent irt keretet megbirálássára határ napul 1845 Evi Sept. 22i KözGy
rendelem f. év septem 23ik napjat mely 33. Meghagyatik a Verebelyi Ja-
napon hogy a helység hadnagya előttem rasi Fő Biró Úrnak hogy a folyamod
megjelenjen 's jogaira felügyeljen követelését elítélvén az illetőktől
ezennel biróilag [idertetik] Pann szedje be és jelencsen Költ 1845
sep. 21én 845 Evi februar 11kén tartatott Köz
[Huszóczy Boldizsár Tetes] Verebélyi Gyulésből.
Székek FőBirója

Hogy a bent foglált Ns Pann Helység
Hannagyát mái alúliirt napon, és
Ebben meg Idéztem ligyen ezennel
bizonyitom -. Költ Ns Panon sep-

Kiada
[Gaálm]
[Sepeg]

tember hó 21k napján 1845k Evi
Bogyó Mihály mp T. Ns Verebelyi Szent
Györgyi Erseki Székek Rend [Szeriti] Esküdtye

Tekéntetes Ns Verebelyi Szent
Györgyi Székek Nagy érdemü
Karjainak 's Rendjeinek. -

157

E tárgy a felek megjelenése után
barátságosan megszüntetett.

[Huszoczy] FőBíró

Alázatossan bényuj-
tandó Könyörgése

Verebelyi Jarasi Fő Bíró

a Járási Szolga Bíró [itelje]

A nemespanni kétségtelen nemesek investgációja 1844-ből⁴⁵

Az itt közölt irat azon családok kétségtelen nemességvizsgálatát tartalmazza, amelyek a Nyitra vármegye által 1844-ben végzett nemesi összeírásakor valamilyen országos nemességet igazoló dokumentumot fel tudtak mutatni, mégha ezáltal nem is tudták saját nemességüket bizonyítani. Az 1844-ben összeírt nemesek névsora⁴⁶ 139 személyből és 38 családból áll, tehát jóval több mint ezen iratban feltüntetettek. Egyelőre nem tudni mi alapján írták össze őket, hiszen egyrészt egyházi nemesekként már másfél évszázada nem számítottak országos nemeseknek, ill. a többi családra vonatkozó vizsgálatokat eleddig nem sikerült felkutatni. Az eredetileg mellékelt anyakönyvi

⁴⁵ MV SR - ŠA Nitra, súpis šľachty, 6. doboz (1842-1844)/ fas. 23.

⁴⁶ uo./ fas. 21.

kivonatok és maga a vizsgálat Nyitra vármegye Nobilitariajában⁴⁷ vannak elhelyezve és lehetséges hogy a Magyar Országos Levéltár gyűjteményében is megtalálhatóak.

A korábbi Nyitra vármegyei nemesi összeírásokból Nemespannt, mint a verebélyi és szentgyörgyi szék alá tartozó predialista helységet, általában kihagyták, mégis néhány esetben (például 1774, 1779, 1781, 1782, 1792, 1794, 1809, 1844 és 1847-es években), itt is végeztek részleges vizsgálatokat. Ezen későbbi összeírásoknál úgy tűnik, az előző évek összesítéseit is felhasználták, hiszen többnyire ugyanazon személyek szerepelnek bennük. 1844-ben valószínűleg az összes egyházi (és országos) nemest feltüntették Nemespann listáján.

-irat kezdete-

Alúl irattak költ k. megyei végzés mellett a' kebelbeli kétségtelen nemesek összeírására kiküldetett választmányok egyikének tagjai alazsan jelentjük, hogy folyó 1844ik évi Januar hava 8ik s több utánna következő napjaiban ebeli hivatalos foglatosságunkban eljárván, következő nemességüket hiteles oklevelekkel bébizonyított nemes urakat összeirtunk, úgymint Nyitrra alsó járási

Pann helységében

Deák József, és fia János kik előmutattak ns Pest vármegyének József részére 1802ik évi Majus hó 22ik napján kiadott, és ugyan azon évi Julius hava 15ik napján Nyittrán tartatott közgyűléskor közhírül tétetett nemesi bizonyítványt, és 1ső sz. alatti Jánosnak Józseftőli származását tanúsító

1ső sz.

⁴⁷ MV SR – ŠA Nitra, Nobilitaria.

- keresztelő levelet.
- Alföldy István, s fia Albert 2ik sz. alatti keresztelő levél által
 2ik sz. bebizonyítván Elektőli, és ennek Mik-
 lóstóli való származását, ki is az
 1781ik évi nemesi lajstromában be-
 írva foglaltatik, s kinek nevére 1768ik
 évben Nyitra vmegye által nemesi bi-
 zonyosság levél kiadatott.
- Cséffáry János, Gáspár, Lajos,
 Ferencz, s István testvérek bebizonyítván 3ik sz. alatti hiteles
 3ik sz. anyakönyvi kivonatok által attyok-
 tól Jánostól, ennek pedig Imrétől,
 és ennek Cséffáry Gergelytől szár-
 mazásukat kinek utóbbinak, és
 Márton testvéreinek nevére 1754ik
 évben Nyitra vmegye rendei által
 nemesi bizonyítván kiadatott.
- második oldal-
- Cséffáry Imre bebizonyítván 4ik sz. a. keresztelő levél-
 4ik sz. lel attyától Imrétől, és öreg attyától
 szinte Imrétől származását, ki utóbbi
 elébb említett ns Cséffáry Gergelynek é-
 des fia vala.
- Cséffáry Ferencz, és János testvérek előmutatván 5ik sz. alatti anyakönyvi
 5ik sz. kivonatok, mellyek által bebizonyétot-
 ták attyoktól Jánostól, ennek Józseftől,
 ennek pedig Jánostól Gergely fiától
 való származásukat.
- Cséffáry István, s Imre testvérek 6ik sz. a. keresztelő levél által bebizonyí-

tották attyoktól Páltól, öreg attyoktól
Józseftől, ennek pedig Jánostól Gergely
fiától való származásukat.

6ik sz. Nz a' 6ik a' keresztelő levélben
Pálnak az attya, vagy is Istvánnak és
Imrének öregattya Jánosnak beírva vagyon,
minthogy azonban Pál édes testvéreinek
Imrének és Jánosnak, kik mind a' hár-
man ugyan azon egy annyától Marczy
Annától származtak attyok nem János-
nak hanem ugyan csak Józsefnek beír-
va van, világos hogy Pálnak az attya
József hibásan Jánosnak beiratott.

Cséffáry Imre
7ik sz. Józseftől, s ennek Jánostól Gergely
fiától való származását bebizonyítván
7ik sz. alatti oklevél által.

Cséffáry Ferencz
8ik sz. a. azt hogy Ferencztől attyától, ez pe-
dig ismét Ferencztől Márton fiától
ki Gergely testvérevel Nyitra vmegyé-
től nemesi bizonyítványt nyert 8ik sz.
alatti keresztelő levéllel tanúsítván.

-harmadik oldal-

Cséffáry Gábor, András, s Péter
testvérek most nevezett ns Cséffáry Mártontól
9ik sz. való leszármazásukat 9ik sz. alatti anya-
könyvi kivonatok által bebizonyítván.

Palya József, és fiai János, Ferencz,
József, Sándor, és Imre előmutatván öreg attyának Antalnak
nevére 1780ik évi Majus hava 14ik nap-

- 10ik sz. ján kiadatott nemesi bizonyítványt.-
Hogy pedig öreg atya Antal vala, és
nevezett János, Ferencz, József, Sándor,
s Imre édes fiai 10 sz. a. anyakönyvi
kivonatokkal tanúsítá.
- Palya István
11ik sz. atyától szinte Istvántól való szár-
mazását bebizonyítván 11ik sz. a. keresz-
telő levéllel, előmutatá annak nevé-
re 1780ik évi Martzius hó 15kén kiada-
tott nemesi bizonyosság levelet
- Pálya Károly
12ik sz. előmutatván 12ik sz. a. oklevelet,
melly által atyától Istvántól, és
ennek Károlytól való származását
bëbizonyítá lo utóbbi részére 1780ik
évi september hó 13kin kiadva
lön nemesi bizonyítván.
- Fazikas János, István, Ferencz,
Pál, Imre, József, s János előmutatták ns Nyitra vmegyének
1839ik évben Junius 24kin részükre
kiadott nemességökről szöllő bizonyít-
ványt
- Szánthó Imre, s fiai József,
és János
bebizonyítván Lázártól, ennek
Lászlótól, ennek pedig Farkastól
/:Volfgang:/ való származását, kinek
- negyedik oldal-
13. sz. nevére 1781ik évi November 5ikén kiada-
tott nemesi bizonyosság levél, 13. sz. alatt.

Szánthó János, és fia Antal 14ik sz.	bebizonyítván 14ik sz. a. oklevéllel fentebb említett Farkastóli származásukat.
Matuskovics János 15ik sz.	előmutatá 15ik sz. a. Mihálytoli származását tanúsító keresztelő levelet, kinek 1824ik évi Május hó 19kén kiadva lön nemességéről szólló bizonyítván.
Balogh Zsiga	bébizonyítá nemességét tulajdon nevére kiadatott 1821ik évi september 7ikéről költ nemesi bizonyosság levél által.
Juhász József, és fia István 16ik 17ik sz.	előmutatta atya János nevére 1820ik December 2ik napján kiadatott nemesi bizonyítványt, ugy szinte 16ik és 17ik sz. alatt maga és fia keresztelő levelét.
Juhász Sándor s fia István 18ik 16ik sz.	bebizonyítván 18ik s 16ik sz. a. oklevelekkel Mihálytól való származásukat kinek nevére 1756ik évi Augustus hó 10ik napján nemesi bizonyosság levél kiadva lett.
Bogyó Mihály, és fiai Mihály. István, Ferencz, és József 19ik 20ik sz.	Bogyó Ferencztől ki az 1781ik évi nemesek lajstromában beírva vagyon, mint édes attyától való származását 19ik sz. alatti ide melléklett az eredetével általunk össze egyeztetett oklevéllel bebizonyítá. – Mihály, Ferencz, és József fiainak keresztelő leveleket is 20ik sz. a. előmutatá, Istvánt szinte előttünk

édes fiának vallotta, de keresztlő
levelét előnem mutatta.

-ötödik oldal-

Szabó nemzetség	előmutatott 1668ik évben Szabó Mihály és János részére kiadatott nemesi bizonyítványt, de ezektől való származását keresztlő levelek által bennem bizonyítván, nemességének a' végzésileg kiszabott idő alatti bebizonyítására utasítottat
Ferenczy József, és János 20 sz. a. b. c.	előmutatván attyoktól Imrétől való származásukat, és ennek le- származását Ferenczy Ferencztől, ki hogy az 1781 évi összeírásban foglaltatik be írt Józsefnek fia keresztlő levél által bebizonyítandó.
Ferenczy Eugen. 20. a.	bébizonyítá attyától Károlytól való származását 20 d sz. a. ke- resztlő levél által, hogy pedig Károly Mihálytól ki az 1781 évi összeírásban foglaltatik szár- mazik, annak bebizonyítására Károlynak keresztlő levele megkívántatik.

Adatok a nemespanni Varsányi és a nyitracsehi Szakállos család rokoni kapcsolatához – 1739 Mihály János tanúvallomása

Ezen 1739-ből való irat⁴⁸ a Marczy Mária Varsányi Józsefné és Szakállos Márton közti birtokügyi perben Mihály János által tett tanúvallomás, melyben a rokonsági kapcsolatot vizsgálták a két személy között (III. melléklet).

-irat kezdete-

I.

Anno 1739. dié 28. Maÿ, in

Possessione Nemes Pan, ad Districtum

I. Sedium de Verebel, et Szent György spectanté,
et Pertinenté, Domoq residentiali Egregy Emeri-
ci Ferencz; Virtute Spectabilis, ac Perillustris
Dni Ladislai Kazy de Garam Veszele, Ordi-
narý earundem I. Sedium Vice Comitis, ac ad
Instantiam F⁴⁹ Nlis Dnae Mariae Marczy; Egre-
gy Senioris Joannis Varsány conthoralis –
emanatae Comissionis Indriae: Intrascripti Ju-
dlium et Jurassor Peregimus Testium Inqui-
sitionum, secundum inferius specificata, Nobisq
papposita De eo utci puncta, modo et ordine
sequentibus.

De eo Utrum?

Primo: Tudgyaé, hallottaé a Bizonysággh,

hogy itten Nemes Panon lakozó üdösbik Varsá-
ny János házas Társa Marczy Maria Aszony,
Csehin lakozó Szakállosokhoz micsoda Attyafi-

⁴⁸ SAP, 42. doboz/ No. 33 acta 323.

⁴⁹ F Egregy Martini Szakállos, Csehiensis, et

ságh lehet, és kitül származott?

2do: Vallya megh aztis a Tanu hite után, hogy
említett Csehi Szakállos Familia, az minémö
Jószágot, ugyan Csehin bir, és az elei is birták,
micsoda Jussal birták az elei azon Jószágot,
és kirül maradot reája mostani Szakálos Már-
tonra?

Primus Testis Providus Joannes Mihály
comorans in pfata Possessione Nemes Pan, An-
norum circiter 75. pvio Juramento fatetur.

Ad 1mum Deu-

-második oldal-

I.

Ad 1mum Deutri Punctum: Hogy ezen
Deutruban specificált Instans Aszonynak,
Marczy Mihály vólt az edes Attya, édes An-
nya pediglen Juhász Eörse, Juhász Eörsebeth
Aszonnak pedighlen Juhász Albert vólt az
édes Attya, édes Annya pediglen Szakállos
Panna, Néhaj Csehi Szakállos Jánosnak édes
Leánya: Melly Szakállos Jánosnak vólt
három Fiais, ugy mint Benedek, Miklós, és
Mihály mostani Csehin lakozó Szakállos Már-
tonnak az édes Attya, Benedeknek pediglen,
és Miklósnek semi Ivadékja nem maradot.

Ad 2 dum: Vallya, hogy a miúlta fatens emlé-
kezhetik, mindenkor említett Szakállos Familia
szabadon, és békességessen birta, Nemes Vár-
megyére Taxat fizetvén tőle, azon Jószágot,
a kit mostis Szakállos Marton bir, és Taxát

fizet tőle. Aztis tudgya, hogy azon Jószágh
mostani Szakállos Mártonra föllyeb irtt Sza-
kallos Familiárúl Jure Successionis reá szál-
lot, és maradott.

Super qua uti pfertur Per Nos Intrascriptos
Judliu, et Jurassorem fideliter Peracta [Testium]
Inqvisitione, psentes Nostras Syngrapha, Sigillorumq
munimine Nostris roboratas, pfatis Instantibus Juri-
um Suor futura Pro Cantela extradandas duximus
Literas Testimoniales. Anno, dje, Locoq quib Supra.

Michaél Bartha earund

I. Sedium Jurassor

mp

-negyedik oldal-

Fas 3. No 37.

218o

Peracta ad Instan Martini
Szakállos, et Mariae Mar-

czy 323o

Adatok a Csiffáry család történetéhez I. – 1620 Ciffari István a verebélyi szék alispánja

Ezen irat, melyre már Ethey Gyula hivatkozott egyik közleményében⁵⁰ és az ő hagyatékából is került elő⁵¹ restaurált, de mégis gyászos állapotban, valójában dicskei Fitos alias Molnár [Mátyás] (?), Magyar Farkasnak adott záloglevelével kapcsolatos végzést tartalmazza. A restaurálás is részben félresikerült, hiszen a rossz ragasztásnak köszönhetően az irat sorai eltolódtak, bizonyos esetekben pedig a töredékek átfedték egymást. Az irat másik érdekessége a végzés utolsó sorainak fogalmazása, melyre hasonló példát kutatásunk során eddig nem találtunk. Ez természetesen tükrözheti a forrásokban való járatlanságunkat, esetleges figyelmetlenségünket is. A szék egykori pecsétlenyomata az iratról ma már sajnos hiányzik.

-irat kezdete-

Mý Ciffari [Ist...n] Verébéli Székhéz [tartozó] Nemesseknek
Vicejspanya [...s] három szolgabjrak, [Gjarmattrol] Markus
Pal Panrol Baczkadj Ferencz, [Névérreől] Névérj Geörgh
az [...skütt Asse...rokkal] egetenben. Adgjuk tuttara
[mindenekn... es] emkejezetjre hogj [mikoró] mj jt Verebelj
Varassaban az mi szokott [heljünkben] az gjúlesünkben
torvénj [S...tt] ultünk volna. Az mj Notarjusunk
Bérezk [Pa...] ezen szeknek szolga bjraja Markus Pal
Sub [J... ..to] ipsoru in generalj [De...to] superjud
[... ..rtiraltak] mi [elő... ..n] Mivel ő
[előttók e... ..aszerjnt]
[allapattjana... ..l] tavosztatasnak [okaér...] Fjtos alias
Molnár [M...as] atta es zaloglotta [Dicskej] hatarban

⁵⁰ Ethey IV, 180.

⁵¹ MV SR - ŠA Nitra, XI. Iné zbirky, Etheyho zbierka archívnych dokumentov (1272) 1521-1934, 10. doboz/ 60 Písomnosti arcibiskupskej zemianskej stolice vo Vrábľoch, No. 38.

[Horhanjon lévő] Nittra Varmegjeben Verebelj szekhez
[tartozo Nittvannjatt], Fitos Petér, es Fitos Tamas [kózeót]
[léveót], az [mj], az eó [por...a harmadrisz] Az Hegj megett
[viszont az] Baba [kuttjan] fel hold Fitos Tamas mellet
az Hégyén az retek felétt fél hold, az hazak viginjs fel
hold, Annak okaértt az fölljúl megh jrtt szemelj atta es val-
lotta Zaloglotta Magjar Farkasnak avagj maradekjnak
tiz magjarj [...intban] kj valtastnak [jdejth] az kj valtastnak
[jdejt mj... ..endób... ugj követkeszjk ...gj] ha Magjar Far
[...snak megh szanto...]
[szantas... Magjar ...as Ved* levele...] *itt mintha jegyzet is lett volna
[kjvan kj at...] az Nemes Varmegjeről Varmegjé peczétj
alat kjnek [...je melto] es igaznak lattatjk lénnj kj attuk
[...z mi jtjló szekúnkból] Verebelt 14 dje Maj Aó 1620.

(hiányzó pecsét helye)[Lecta] per mé Jur Notar

Sedjs Verebeljen

mp

-második oldal-

Az Nemes Szemelj Magjar

Farkas Szamara valo

Zallogh level.

Felhasznált irodalom:

Ethey, Gy. 1941-1942: A verebélyi érseki nemesi szék, Magyar Családtörténeti Szemle.

Adatok a Pallya család történetéhez I. – 160x Palya András záloglevele

Ezen Pallya András záloglevele Török Györgynek, melyben 125 forintért zálogosítja el kisheresztényi (Bélád) birtokát, szintén az Ethey gyűjteményből került elő⁵². Sajnos ezen restaurált iraton sem maradt pecsétlenyomat.

-irat kezdete-

En Palya Andras adom [minde...nek] tutara
es vallomis az en Levelemnek [...endiben] Hogi
az minemeo Jozagoth attam volt [...ys] Hereztyent
[Zal...ul] ugimint Bars [varme...eben] Zaz Husoneot
[Fot...ntban] engemeth Teoreok Georg Uram Pinzreol
Pinzre megh Elegjteth es enyikem mindegi Pinzigh
megh fizeteth es semmivel sem tarzigh mek eo
Kegme megh fizetesenek Nagyob Bizonsagara
adom Kezem Irasom es Pechetes Levelemeth
Hogj Senky eo Kegmeth eben az Jozaghban ne
Haborgathassa, Hanem az [en] Atiamfij az Ky
eo Pinzet Le tennik tartozik fel venni minden
per patvar nelkul, Ezek az Jambor Nemes Zem
eleot attam ezt az Cvietantiat avagi [meneok]
Beleghy Tamas Uram eleot es Beladi [Balin...]
eleot es Hyndy Janos Uram eleot Anno [161...]
Datum in Kys Belad, Kis aszsoninak [... valo zobaton].

Palya [Andra...]

mp

⁵² **MV SR - ŠA Nitra**, XI. Iné zbirky, Etheyho zbierka archívnych dokumentov (1272) 1521-1934, 10. doboz/ 60 Písomnosti arcibiskupskej zemianskej stolice vo Vrábľoch, No. 81.

-második oldal-

Qcietantia [Haered] Palya
qva qvietat Gero Tórók
Accepissi Pecuniam P
Sessioni in Herestin
pro fl 25.

No 4o

Név és helynévmutató

Aha (8)

Bécs (13), Bélád (31), Bezdán (6, 1m.), Buda (10)

Csehberek (11)

Dicske (29)

Egyesült Államok (7), Esztergom (13), Esztergomi érsekség verebéli és szentgyörgyi széke (6, 19-20, 26)

Felcsút (3, 10)

Galánta (11-12), Garamveszele (26), Gány (10-11)

Kisbélád (31), Kisheresztény (31-32)

Lednic (11), Lehotkagyarmat (7)

Nagycétény (8, 16), Nagyszombat (11), Návoly (11), Nemeskajal (11), Nemesnebojsza (10-11), Nemespann (2, 6-8, 13-20, 26, 29, 1m., 3m.), Néver (29)

Nyitra (4, 6, 8, 11, 16, 19-20), Nyitracehi (26-27, 3m.), Nyitraivánka (4, 10, 12, 15)

Ohaj (8)

Párkány (13-14), Pest (20), Pozsony (11)

Szigetgyarmat (7, 1m.)

Trencsén (10, 12)

Verebély (7, 13, 18, 29-30)

Zsitvagyarmat (6-8, 29)

Alföldy (21)

Bába (30), Babós (14), Bacskády (14, 29, 2m.), Balla (14), Balogh (6, 12, 14, 24, 1m.), Bartha (28), Báni (14), Béládi (31), Beleghy (31), Bereczk (29), Bethlen (11), Bogyó (19, 24), Borsy (11, 2m.), Bossányi (2m.)

Cétény (14)

Cserebo (14), Csizmadia (14), Csuthy/Csuti/Csuty (5-8, 10-12, 1m.), Csiszár (6), Csiffáry (21-22, 29)

Deák (20), Deseő (2m.)

Erményi (12), Ernyei (12), Eszéky (2m.), Ethey (13, 29, 31)

Farkas (14), Fazekas (23), Ferenczy (7, 25-26), Fitos (29-30)

Glauer (11, 2m.), Gymessy (7)

Halácsy (2m.), Haluza (1m.), Hamar (17), Hegedűs (8), Hindy (31), Huszár (7-8, 1m., 2m.), Huszóczy (18-19)

Illyésházy (11)

Jánosdeák (14), Juhász (24, 27, 2m., 3m.)

Kakas (2m.), Kazy (26), Kližan (11), Klobusiczky (11, 2m.), Kollonich (6, 8, 13), Kónya (2m.), Kristóff (7, 14), Kürtössy (2m.)

Lotharingiai (13)

Magyar (29-30), Majthényi (2m.), Marczy (22, 26-27, 3m.), Márkus (29), Matuskovics (24), Mihály (26-27), Molnár (29)

Nagy (8), Névery (29), Novák (12)

Pallya (22-23, 31-32), Patzer (2m.), [Petra]vikun] (1m.)

Simonyi (2m.), Smider (1m.), Sobieski (13), Soóky (2m.), Soth (2m.)

Szabó (14, 17, 25, 1m.), Szakállos (26-28, 3m.), Szakolczay (1m.), Szánthó (7, 17, 23-24), Szelepcsényi (13), Szűcs (14)

Tar (8), Thuránszky (2m.), Tóth (2m.), Török (7, 31-32), Turóczy (2m.)

Valácsik (15, 17-18), Varga (14, 1m.), Varsányi (14, 26, 3m.), Veres (7, 1m.)

Zerdahelyi (2m.)

Zséby (1m.)

Inhalt

Vorwort	3
Einleitung	4
Widmung	5
Kurze Analyse	
Der Zweig Csuthy aus Paňa in der ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts	6
Forschung	
Der Fond der Sippe Csuty aus Nebojsa und Gáň	10
Quellen	
Liste der Gefallenen aus Paňa in der Schlacht bei Štúrovo	13
1845 Zusätze zu Entwicklung des Siegels der Ortschaft Paňa	15
1844 Untersuchung über die zweifelsfrei Adelligen aus Paňa	19
1739 Daten über die Beziehung zur Sippe Varsányi aus Paňa und zur Sippe Szakállos aus Čechynce	26
1620 Daten zur Historie der Sippe Csiffáry I.	29
160x Daten zur Historie der Sippe Pallya I.	31
Namens- und Ortsregister	33

Obsah

Predslov	3
Úvod	4
Venovanie	5
Krátke rozborý	
Paňanská vetva rodu Csuthy v prvej polovici 18. storočia	6
Výskum	
Fond rodu Csuty z Nebojsi a Gáne	10
Pramene	
Zoznam padlých paňanov v bytke pri Štúrove	13
1845 Dodatky k vývoju pečate obce Paňa	15
1844 Investigácia bezpochybných paňanských šľachticov	19
1739 Údaje k príbuzenstvu rodov Varsányi z Pane a Szakállos z Čechyniec	26
1620 Údaje k dejinám rodu Csiffáry I.	29
160x Údaje k dejinám rodu Pallya I.	31
Menný a miestny register	33